

Vergaderjaar 2019–2020

35 545

Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Vierde incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en compensatie inkomstenderving Caribisch Nederland)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 4

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties.
de begrotingsstaat voor het BES-fonds.

Op 29 april 2020 is de eerste suppletoire begroting 2020 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, 35 450 IV, nr. 1). Vervolgens is vanwege de coronamaatregelen op 14 mei 2020 de tweede incidentele suppletoire begroting 2020 en op 26 mei 2020 de derde incidentele suppletoire begroting 2020 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, 35 459, nr. 1 en Kamerstukken II 2019/20, 35 474, nr. 1). De behandeling van deze suppletoire begrotingen in de Staten-Generaal is nog niet afgerond. De mutaties die in de kolom «mutaties suppletoire begrotingen» staan, zijn nog niet allen bekrachtigd.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze vierde incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

Algemeen

De coronacrisis heeft ook impact op de landen Aruba, Sint Maarten en Curaçao binnen het Koninkrijk. De landen hebben op grond van artikel 36 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden een beroep gedaan op de solidariteit binnen het Koninkrijk. Aan de landen wordt een tweede bijdrage verstrekt voor voedselpakketten en hygiëneproducten. Daarnaast heeft het kabinet maatregelen getroffen om in lijn met besluitvorming voor Europees Nederland de openbaar lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba te compenseren voor de financiële gevolgen van de coronacrisis.

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2020

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/ Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/ Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/ Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/ Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/ Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/ Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/ Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur (4e incidentele suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand vastgestelde begroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na suppletore begrotingen (inclusief ISB's) ¹	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	15.838	33.071	28.616	61.687	0	0	0	0

	Stand vastge- stelde begroting 2020 incl. NvW en amende- menten	Stand na supple- toire begro- tingen (inclusief ISB's) ¹	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Uitgaven	15.838	33.071	28.616	61.687	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	75,0%	87,5%	100,0%	92,9%				
4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba	7.411	24.111	25.200	49.311	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	0	16.000	25.200	41.200	0	0	0	0
Diverse subsidies	0	16.000	25.200	41.200	0	0	0	0
Opdrachten	1.663	1.163	0	1.163	0	0	0	0
Opdrachten landen	1.663	1.163	0	1.163	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	2.340	2.340	0	2.340	0	0	0	0
Toeslagen op pensioenen NA	2.340	2.340	0	2.340	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	3.272	4.472	0	4.472	0	0	0	0
Bijdrage aan landen	3.272	4.472	0	4.472	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	136	136	0	136	0	0	0	0
Diverse bijdragen	136	136	0	136	0	0	0	0
4.2 Caribisch Nederland	8.427	8.960	3.416	12.376	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	0	500	3.416	3.916	0	0	0	0
Subsidies Caribisch Nederland	0	500	0	500	0	0	0	0
Bonaire International Airport	0	0	3.416	3.416	0	0	0	0
Opdrachten	4.897	1.397	0	1.397	0	0	0	0
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	100	100	0	100	0	0	0	0
Opdrachten Caribisch Nederland	4.797	1.297	0	1.297	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	2.310	2.343	0	2.343	0	0	0	0
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	2.310	2.343	0	2.343	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	1.220	4.720	0	4.720	0	0	0	0
Sociaaleconomische initiatieven	1.220	1.720	0	1.720	0	0	0	0
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Bevat de mutaties van de 1e ISB (Kamerstukken II, 2109/20, 35443, nr. 1), de 1e suppletore begroting (Kamerstukken II, 2019/20, 35450 IV, nr. 1), de 2e ISB (Kamerstukken II, 2019/20, 35459, nr. 1) en de 3e ISB (Kamerstukken II, 2019/20, 35474, nr. 1).

Toelichting

4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Subsidies (regelingen)

Diverse subsidies

Er wordt een subsidie van maximaal € 25,2 mln. beschikbaar gesteld om de subsidie aan het Rode Kruis vanaf september te continueren tot en met het einde van het jaar. Deze subsidie is erop gericht om de kwetsbare groepen op Aruba, Curaçao en Sint Maarten te kunnen voorzien van voedselpakketten en hygiëneproducten, met inzet van lokale hulporganisaties.

4.2 Caribisch Nederland

Subsidies (regelingen)

Bonaire International Airport

In lijn met besluitvorming voor Europees Nederlandse gemeenten ontvangen de openbare lichamen compensatie ten behoeve van inkomstenderving over 2020, waarbij ook de inkomsten uit luchtvaart worden

betrokken. Voor Bonaire komen deze inkomsten direct binnen bij Bonaire International Airport. Er zullen afspraken worden gemaakt op welke wijze compensatie voor deze inkomstenderving wordt vormgegeven, voor een maximaal subsidiebedrag van € 3,4 mln.

3. Beleidsartikel BES-fonds

3.1 Artikel 1. BES-fonds

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 BES-fonds (4e incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand vastgestelde begroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na suppletoire begrotingen (inclusief ISB's) ¹	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	41.875	44.050	4.783	48.833	0	0	0	0
Uitgaven	41.875	44.050	4.783	48.833	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%				
1.1 BES-fonds	41.875	44.050	4.783	48.833	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	41.875	44.050	4.783	48.833	0	0	0	0
Vrije uitkering	41.875	44.050	4.783	48.833	0	0	0	0
Ontvangsten	41.875	44.050	4.783	48.833	0	0	0	0

¹ Betreft alleen mutaties van de 1e suppletoire begroting (Kamerstukken II, 2019/20, 35450 IV, nr. 1).

Toelichting

1.1 BES-fonds

Bijdrage aan medeoverheden

Vrije uitkering

In lijn met besluitvorming voor Europees Nederlandse gemeenten ontvangen de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba compensatie van € 4,3 mln. t.b.v. inkomstenderving over 2020. Verder ontvangen de openbare lichamen naar aanleiding van de maatregelen van het kabinet in verband met de coronacrisis incidenteel extra middelen (€ 0,5 mln.) voor eilandelijk beleid. Het gaat om vrij besteedbare middelen.

Tot slot stelt het kabinet in 2020 € 26.000 beschikbaar aan de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba om ze te compenseren voor de extra kosten bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 en de eilandraadsverkiezingen op Sint Eustatius in 2020. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen.

Ontvangsten

Artikel 88, derde lid van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES) regelt dat bij (begrotings-)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het BES-fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de

dekking van de uitgaven ten laste van het BES-fonds een post ontvangsten geraamd.